

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 8 października 2019 r.

Poz. 4817

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.514.2019 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 4 października 2019 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.), stwierdzam nieważność uchwały Rady Miejskiej w Gołdapi Nr XIII/112/2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie regulaminu budżetu obywatelskiego Gminy Gołdap, w części obejmującej:

- 1) § 2 ust. 1 załącznika do uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania: „który w momencie wypełniania formularza zgłoszeniowego ma ukończone 16 lat”
- 2) § 2 ust. 3 załącznika do uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania: „którzy ukończyli 16 lat”
- 3) § 9 ust. 2 załącznika do uchwały, w zakresie dotyczącym sformułowania: „który ukończył 16 lat”
- 4) treść Załącznika nr 1 do Regulaminu budżetu obywatelskiego Gminy Gołdap, w zakresie dotyczącym oświadczenia: „Jestem świadomy/ma odpowiedzialności wynikającej z podawania nieprawdziwych informacji i składania nieprawdziwych oświadczeń”
- 5) treść Załącznika nr 1 do Regulaminu budżetu obywatelskiego Gminy Gołdap, w zakresie dotyczącym sformułowania: „którzy ukończyli 16 lat”, zamieszczonego pod tabelą „Lista mieszkańców Gminy Gołdap, popierających propozycję projektu zgłaszanego do budżetu obywatelskiego na rok”
- 6) treść Załącznika nr 2 do Regulaminu budżetu obywatelskiego Gminy Gołdap, w zakresie dotyczącym oświadczenia: „Świadomy odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, oświadczam, że wszystkie podane niżej dane są zgodne ze stanem faktycznym”

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa we wstępie, która wpłynęła do tutejszego organu w dniu 6 września br., Rada Miejska w Gołdapi, powołując jako podstawę art. 5a ust. 1, ust. 2 i ust. 7 ustawy o samorządzie gminnym, uregulowała zasady i tryb przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Gołdap, dotyczących budżetu obywatelskiego. Regulamin budżetu obywatelskiego Gminy Gołdap, stanowił załącznik do uchwały. Załącznik nr 1 do Regulaminu, stanowił Formularz zgłoszenia projektu do realizowania w ramach budżetu obywatelskiego Gminy Gołdap na dany rok, natomiast załącznik nr 2 - Karta do głosowania na projekty w ramach budżetu obywatelskiego Gminy Gołdap na dany rok.

Materialną podstawę do podjęcia badanej uchwały, stanowią przepisy wskazane w jej podstawie prawnej, zgodnie z treścią których, rada gminy, określa zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy, przy czym - w odniesieniu do budżetu obywatelskiego, rada gminy określić ma wymagania, jakie powinien spełniać projekt takiego budżetu, w tym, w szczególności:

- 1) wymogi formalne, jakim powinny odpowiadać zgłaszane projekty;
- 2) wymaganą liczbę podpisów mieszkańców popierających projekt, przy czym nie może być ona większa niż 0,1% mieszkańców terenu objętego pulą budżetu obywatelskiego, w którym zgłaszany jest projekt;
- 3) zasady oceny zgłoszonych projektów co do ich zgodności z prawem, wykonalności technicznej, spełniania przez nie wymogów formalnych oraz tryb odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania;

4) zasady przeprowadzania głosowania, ustalania wyników i podawania ich do publicznej wiadomości, biorąc pod uwagę, że zasady przeprowadzania głosowania muszą zapewniać równość i bezpośredniość głosowania.

Mając na uwadze powyższe, w pierwszym rzędzie, zakwestionować trzeba postanowienia, ograniczające prawa mieszkańców do udziału w procedurze z uwagi na ich wiek.

W ocenie organu nadzoru, w ramach ustawowej delegacji, nie mieści się określenie kręgu osób uprawnionych do wzięcia udziału w procedurze. Jak wskazywano wyżej, zgodnie z art. 5 a ust. 1 ustawy, uprawnionymi do wzięcia udziału w konsultacjach są mieszkańcy gminy. Przepis ten nie zawiera żadnych ograniczeń, w tym wiekowych.

Stanowisko takie potwierdził m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 18 kwietnia 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. akt: IV SA/Po 176/18, który wskazał, że „ograniczenie kręgu osób uprawnionych do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych, do mieszkańców gminy którzy ukończyli 16 rok życia stanowi istotne naruszenie prawa, skutkujące stwierdzeniem nieważności zaskarżonego zarządzenia omawianej części”.

Przez wzgląd na powyższe, z treści uchwały, wyeliminowano w części, przepisy wskazane w pkt 1), pkt 2), pkt 3) i pkt 5) niniejszego rozstrzygnięcia.

Jednocześnie, w treści kwestionowanych postanowień załączników do Regulaminu, osoby zgłaszające projekt do zrealizowania w ramach budżetu obywatelskiego oraz osoby głosujące na projekty, Rada zobligowała do składania oświadczeń dotyczących odpowiedzialności za podanie danych niezgodnych z prawdą.

W pierwszym przypadku, oświadczenia takie dotyczyć ma świadomości o odpowiedzialności wynikającej z podawania nieprawdziwych informacji i składania nieprawdziwych oświadczeń, natomiast w drugim przypadku - świadomości odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Pomimo różnic w sformułowaniu tych oświadczeń, pod względem legalności ich zamieszczenia, należy je oceniać tak samo, gdyż w pierwszym przypadku, Rada nie doprecyzowała o jaki rodzaj odpowiedzialności w przedmiotowym oświadczeniu chodzi, co oznacza, że rzeczone oświadczenia dotyczy wszelkich rodzajów odpowiedzialności prawnej, w tym - obejmuje odpowiedzialność karną, co realizuje przesłankę wynikającą z treści art. 233 § 2 w związku z § 6 Kodeksu karnego.

Podnieść należy, że Rada nie miała żadnych podstaw, aby wprowadzić konieczność złożenia oświadczenia w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Wymóg złożenia oświadczenia o prawdziwości danych, pod rygorem odpowiedzialności karnej, za złożenie fałszywego oświadczenia, w przypadku zgłaszania projektów w ramach budżetu obywatelskiego oraz oddawania głosu na dany projekt, nie znajduje bowiem uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności, nie wynika z przepisów ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 z późn. zm.), kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. W myśl § 1a ww. art. 233, jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie (art. 233 § 2). Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej (art. 233 § 6). W świetle art. 233 § 6 kodeksu karnego, przepisy o fałszywych zeznaniach stosuje się odpowiednio do fałszywych oświadczeń złożonych w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, jeżeli przepis ustawowy dotyczący tego postępowania wyraźnie przewiduje odebranie oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Także Sąd Najwyższy, w wyroku z dnia 18 maja 2009 r., sygn.: IV KK 459/08, wskazał, iż „(...) upoważnienie do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o którym mowa w art. 233 § 6 kodeksu karnego, musi wynikać z ustawy, na podstawie której prowadzone jest postępowanie, zatem takiego upoważnienia nie może kreować akt rangi podstawowej, jakim jest rozporządzenie ministra (...)”.

Z uwagi na okoliczność, iż przepisy ustawy o samorządzie gminnym, odnoszące się do budżetu obywatelskiego, nie przewidują możliwości odebrania, przewidzianych uchwałą oświadczeń, pod rygorem odpowiedzialności karnej, organ stanowiący Gminy Miejskiej Gołdap, nie był uprawniony do stanowienia w tym zakresie.

Jednocześnie też, zaznaczyć należy, iż w przypadku, w którym intencją uchwałodawcy miało być pouczenie zgłaszającego project w ramach budżetu obywatelskiego, o jakiegokolwiek innej, aniżeli karna odpowiedzialności, winno to wynikać wprost i jednoznacznie z treści przedmiotowego oświadczenia.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki